

p/a Grote Markt 12
9600 RONSE

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
24/11/2025	OMG/2025/L/2025/00		
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Tim De Winter			28/01/2026
tim.dewinter@vlaanderen.be			

Planologisch Attest en plan-MER Utexbel NV – advies

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Op 24 november 2025 ontving het Departement Zorg - Afdeling Preventief Gezondheidsbeleid de adviesvraag voor het al dan niet uitreiken van een planologisch attest aan de NV Utexbel in Ronse.

1 ALGEMENE INFO

Utexbel is een historisch gegroeid textielbedrijf dat in 1929 werd opgericht in Ronse. Ze ontwikkelt, produceert en commercialiseert garen en stoffen met diverse hoogwaardige functionaliteiten. De hoofdzetel is gelegen in de César Snoecklaan 30 te Ronse: hier vindt het weven van katoenweefsel en de verdere verwerking door stukverven en veredelen plaats. Daarnaast worden op deze site ook het garen van de spinnerijen in de omgeving (Spinsterstraat-Ronse, Ruien-Kluisbergen en Moeskroen) gestockeerd. Ook de extern geleverde garen worden er deels gestockeerd, evenals verschillende half afgewerkte producten. Alle eindproducten worden er gestockeerd in een afzonderlijke overdekte ruimte van waaruit de volledige dispatching en distributie plaatsvindt naar klanten in binnen- en buitenland.

2 LIGGING

Korte historiek m.b.t. de planologische aspecten:

- Op 4 juli 2016 leverde de gemeenteraad van Ronse een positief planologisch attest af. Overeenkomstig dit besluit kon het bedrijf op de bestaande locatie onder voorwaarden behouden blijven en worden uitgebreid. Er werd vooralsnog geen RUP goedgekeurd op basis van dit planologisch attest. Op 4 juli 2021 verviel dit planologisch attest.
- Op 3 mei 2021 besliste de gemeenteraad van Ronse om een positief planologisch attest af te leveren. Ook dit planologisch attest is maar vijf jaar geldig.
- Als gevolg van het planologisch attest werd het provinciaal RUP "Snoecklaan – Zonnestraat" opgestart. Op vandaag is echter enkel nog maar een startnota opgemaakt voor het PRUP. Het proces ligt sinds eind 2022 stil.

Noch de stad Ronse, noch de provincie Oost-Vlaanderen hebben de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan op hun meerjarenplanning staan. Bijgevolg wordt niet verwacht dat er een definitief ruimtelijk uitvoeringsplan zal zijn tegen het einde van de geldigheidstermijn van het planologisch attest (mei 2026). Utexbel moet daarom

anticiperen op het vervallen van het planologisch attest en alvast een nieuw attest aanvragen om de exploitatie te kunnen verderzetten.

Utexbel wenst haar bedrijfsexploitatie op de huidige locatie verder te zetten, en daarvoor de bestemming van het terrein te laten wijzigen naar het eigenlijke, historische, grondgebruik van de bedrijfssite. Op korte termijn zijn er geen uitbreidingsplannen. Op lange termijn zou er eventueel een bijkomende magazijnruimte worden voorzien door interne herschikking van de bestaande gebouwen/constructies, maar hiertoe is geen bestemmingswijziging noodzakelijk.

3 ADVIES

Met de info uit zowel de aanvraag zelf als uit het MER kan er momenteel geen volledig beeld gegeven worden van de impact van de inrichting op de omgeving. Er is momenteel nog onvoldoende kennis over de historische en huidige (milieu)belasting van Utexbel op de bodem in de omgeving. Er zijn wel onderzoeken in uitvoering (emissiemetingen + doorrekening naar depositie, bodemonderzoek) maar een duidelijk beeld van de impact van het bedrijf op de onmiddellijke omgeving ontbreekt.

Als conclusie van de Discipline Mens wordt op p. 335 van het MER gesteld dat "er werd gevraagd om extra aandacht te besteden in deze studie aan PFOS/PFAS, in de discipline lucht werd deze familie van stoffen uitgebreid besproken alsook in de discipline water/bodem. Op basis van de beoordeling uitgevoerd in de discipline lucht met betrekking tot PFOS/PFAS kunnen we stellen dat de risico's beheerst zijn. Algemeen kunnen we stellen dat op basis van deze gegevens er geen verhoogd gezondheidsrisico is dan elders gemiddeld in Vlaanderen".

Hoewel er in de huidige situatie en in de huidige productie veel minder PFAS-componenten worden gebruikt dan in het verleden – dit reflecteert zich terecht in de (beperkte) metingen, is dit een zeer voorbarige conclusie die onvoldoende rekening houdt met de historische belasting van het bedrijf én met de recente bezorgdheden van inwoners van de stad over de impact van het bedrijf op de onmiddellijke omgeving en op de gezondheid van de omwonenden. In het MER wordt bovendien voorbijgegaan aan het feit dat in de voorbije decennia niet alleen PFAS, maar ook andere hZZS (humane Zeer Zorgwekkende Stoffen) zoals bisfenolen, weekmakers en brandvertragers werden ingezet in het productieproces, en dat hiervan zeer waarschijnlijk eveneens emissies en depositie zijn opgetreden. Het is zelfs niet duidelijk of deze in het huidige productieproces nog steeds worden gebruikt. Dit aspect wordt niet verder uitgewerkt, noch wordt aangegeven dat een dringende opvolging en evaluatie noodzakelijk is.

Er wordt vermeld dat er een bodem- en waterbodemonderzoek is uitgevoerd op de loop van de Molenbeek die o.a. onder de percelen van Utexbel loopt. Daarbij wordt vermeld dat "uitgaande van de resultaten van een beperkt aantal depositiemetingen inzake PFAS kan aangegeven worden dat deze depositie mee verantwoordelijk kan zijn voor verhoogde PFAS -concentraties in de bodem". Ook over de resultaten van de door VMM uitgevoerde depositiemetingen wordt gemeld dat "deze metingen niet toelaten een duidelijk beeld te bekomen van mogelijke bodemverontreiniging door depositie vanuit de lucht".

Terecht wordt tevens vermeld dat er leemten in de kennis zijn: "Met betrekking tot PFAS en andere hZZS is er nog maar beperkte informatie beschikbaar, zowel op bedrijfsniveau als op regelgevend niveau. Op bedrijfsniveau (Utexbel) zijn er momenteel meetcampagnes lopende om hier een concreter beeld van te verkrijgen, maar op heden is de inschatting nog in grote lijnen gemaakt op basis van preliminaire gegevens en inschattingen". Het klopt uiteraard dat er meer meetresultaten (zowel bodemmetingen als emissie- en depositiemetingen) noodzakelijk zijn om een eventuele correlatie te kunnen maken tussen mogelijke depositie van het bedrijf en eventuele aanrijking in de bodem, maar behalve de opgelegde geplande depositiemetingen na de ingebruikname van de indamper worden er in het MER nergens suggesties of milderende maatregelen voorgesteld om de volledige verontreinigingslast in kaart te brengen.

Er zijn op dit moment dus te veel onduidelijkheden (noem het leemtes in de kennis) om in alle vertrouwen te kunnen aantonen dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn van de ligging van dit bedrijf op huidige locatie, temidden van een woongebied. Een bijkomende grote kanttekening uit het MER is dat er zowel in de discipline lucht als de discipline bodem geen verdere concrete maatregelen worden voorgesteld om een goed beeld te krijgen van de huidige emissie en depositie en vooral de historische aanrijking van de omgeving met diverse PFAS-componenten of andere hZZS.

Aanvullend kan tevens geargumenteed worden dat een dergelijk grootschalig bedrijf met dergelijke activiteiten in huidig tijdsklimaat en met de huidige inzichten wat betreft ruimtelijke ordening niet gunstig is gelegen temidden een woonzone met geen of nauwelijks buffering ten opzichte van de eerste omwonenden.

In die optiek is het voor Departement Zorg, vanuit onder andere het voorzorgsprincipe, duidelijk dat een planologisch attest voor Utexbel momenteel niet gunstig kan geadviseerd worden. Er zijn te veel onduidelijkheden m.b.t. de impact op de verschillende milieucompartimenten in de omgeving en er kan momenteel onvoldoende worden aangetoond dat de gezondheid van de omwonenden niet wordt geïmpacteerd indien het bedrijf op de huidige locatie blijft voortbestaan. Ons advies is dan ook ongunstig voor het gevraagde planologisch attest.

Met vriendelijke groeten,

Tim De Winter
Medisch Milieudeskundige
Afdeling Preventief gezondheidsbeleid
Team Milieugezondheidszorg

Yanti Simanjuntak
Milieugezondheidskundige